

Věc C-187/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

23. března 2023

Předkládající soud:

Amtsgericht Lörrach (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. března 2023

Účastníci řízení:

E. V. G.-T., P. T., F. T. a G. T.

[OMISSIS]

Amtsgericht Lörrach (okresní soud v Lörrachu)

Usnesení

V dědickém řízení

P. M. J. T., narozený dne 12. prosince 1931, zemřelý dne 15. září 2021,
státní příslušnost: francouzská, poslední bydliště: S-straße
- zůstavitel -

Účastníci řízení:

E. V. G.-T. [OMISSIS]
– účastnice 1 –

[OMISSIS]

P. T. [OMISSIS]
– účastník 2 –

F. T. [OMISSIS]
– účastník 3 –

G. T. [OMISSIS]

– účastník 4 –

rozhodl Amtsgericht Lörrach (okresní soud v Lörrach) [OMISSIS] dne 21. března 2023 takto:

1. Řízení se přerušuje do vydání rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o následujících předběžných otázkách.
2. Soudnímu dvoru Evropské Unie se na základě čl. 267 odst. 1 písm. b), odst. 2 SFEU předkládá žádost o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách týkajících se výkladu čl. 67 odst. 1 druhého pododstavce písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (dále jen „nařízení č. 650/2012“):
  - a) Musí být čl. 67 odst. 1 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 650/2012 vykládán v tom smyslu, že se vztahuje i na námitky, které byly podány v rámci samotného postupu, v němž se vydává evropské dědické osvědčení a které soud nemůže přezkoumat, a že se tedy nevztahuje pouze na námitky, které byly uplatněny v jiném řízení?
  - b) V případě kladné odpovědi na otázku uvedenou v písmenu a): Musí být čl. 67 odst. 1 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 650/2012 vykládán v tom smyslu, že evropské dědické osvědčení nemůže být vydáno ani tehdy, pokud byly v rámci postupu, v němž se vydává evropské dědické osvědčení, uplatněny námitky, které ale již byly přezkoumány v rámci řízení o vydání dědického osvědčení podle německého práva?
  - c) V případě kladné odpovědi na otázku uvedenou v písmenu b): Musí být čl. 67 odst. 1 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 650/2012 vykládán v tom smyslu, že jsou jím myšleny jakékoliv námitky, i když nebyly opodstatněné a o této skutečnosti nemusí být provedeno formální dokazování?
  - d) V případě záporné odpovědi na otázku uvedenou v písmenu a): Jakou formou musí soud uvést důvody, které jej vedly k zamítnutí námitek a vydání evropského dědického osvědčení?

Odůvodnění

I. Popis předmětu sporu a rozhodného skutkového stavu

Zůstavitel měl poslední bydliště v R. (Německo), byl francouzským státním příslušníkem a zemřel dne 15. září 2021. Dne 23. listopadu 2021 požádala

účastnice 1., bývalá manželka zůstavitele, zastoupená svým právním zástupcem, o vydání evropského dědického osvědčení, podle kterého je jedinou dědičkou. Existuje závěť tohoto obsahu:

Společná závěť

My, manželé E. G.-T., nar. dne 29.12.1937 a P. T., nar. dne 12.12.1931, oba bytem v S-Straße, prohlašujeme:

- 1) Nejsme vázání dřívějšími pořízenými podle dědického práva a žádná taková pořízení jsme neučinili. Pro jistotu odvoláváme všechna námi dosud jednostranně nebo společně učiněná pořízení.
- 2) Ustanovujeme jeden druhého jediným dědicem. Toto ustanovení je vzájemné a závazné. V ostatním není déle žijící tímto ustanovením omezen. Svě dědictví může uspořádat nezávisle a to již před úmrtím prvně zemřelého, ovšem pouze pro případ, že se stane déle žijícím.
- 3) Oba žijeme v Německu a přejeme si použití německého dědického práva, které v rámci volby práva v rozsahu, v němž je to přípustné, určujeme jako rozhodné právo. Toto ustanovení je vzájemné.

V R., dne 23. července 2020

E. G.-T.

Toto je rovněž moje vůle.

P. T.

Tuto závěť ručně sepsala a podepsala účastnice G.-T. Kromě toho závěť podepsal zůstavitel.

Dále existuje starší závěť tohoto obsahu (německý překlad z francouzštiny):

Já, P. M. J. T., narozený dne 12.12.1931 v A., bytem v T. L. R., ŠPANĚLSKO

Odvolávám všechna dřívější pořízení pro případ smrti.

Dostupný dědický podíl své pozůstalosti odkazuji svým dvěma vnoučatům, synům P.,

N. A. J. T., nar. dne 12.10.1988 v A. a

J. N. J. T., nar. dne 25.06.1993 v A.

Rozdělí si jej stejným dílem.

Ustanovuji svého syna P. a pouze jej, aby uspořádal smuteční obřad s gregoriánskou mší a mým pohřbem v D., ve Španělsku.

A., dne 31. května 2001

Toto je moje závěť.

P. T.

Tuto závěť zůstavitel sepsal ručně a podepsal.

Účastnice 1 se na základě závěti ze dne 23. července 2020 považuje za jedinou dědičku. Účastníci 2–4 považují tuto závěť za neplatnou. Tvrdí, že zůstavitel při pořízení závěti již nebyl schopen ji osvědčit a podpis není jeho vlastní.

Zůstavitel ale ještě byl schopen závěť osvědčit. Účastníci 2–4 pouze uvedli, že zůstavitel byl tu a tam zmatený. To ale nepostačuje k tomu, aby bylo možné vycházet z jeho nezpůsobilosti osvědčit závěť nebo tuto námitku dále zkoumat. K tomu by bylo nezbytné uvést konkrétní skutečnosti, z nichž by vyplývaly nedostatky, které vůli omezují do té míry, že zůstavitel již nechápal význam a důsledky své závěti [OMISSIS].

Podpis rovněž patří zůstaviteli. Soudu bylo předloženo několik podpisů zůstavitele. Jediný podpis, který je odlišný, je podpis z roku 1956. Všechny pozdější podpisy odpovídají podpisu na závěti.

II. Znění použitelných vnitrostátních ustanovení a příslušná judikatura

§ 2267 Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník, dále jen „BGB“):

1 K sepsání společné závěti podle § 2247 postačuje, pokud jeden z manželů sepíše závěť v podobě zde uvedené a druhý manžel společné prohlášení vlastnoručně spolupodepíše. 2 Spolupodepisující manžel přitom musí uvést, kdy (den, měsíc a rok) a na jakém místě svůj podpis připojil.

§ 26 Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheit der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zákon o řízeních v rodinných věcech a soudní pravomoci v nesporných řízeních, dále jen „FamFG“):

Soud musí z úřední povinnosti provést šetření, které je nezbytné ke zjištění skutečností relevantních pro rozhodnutí.

§ 352e FamFG:

(1) 1 Dědické osvědčení se vydá pouze tehdy, pokud pozůstalostní soud považuje skutečnosti nezbytné k odůvodnění žádosti za zjištěné. 2 Rozhodnutí je přijímáno formou usnesení. 3 Usnesení nabývá účinnosti svým vydáním. 4 Usnesení nemusí být oznámeno.

(2) Pokud je usnesení v rozporu s projevenou vůlí některého účastníka, musí mu být oznámeno. 2 Soud musí v tomto případě přerušit okamžitou účinnost usnesení a odložit vydání dědického osvědčení do nabytí účinnosti usnesení.

(3) Pokud již bylo dědické osvědčení vydáno, je stížnost proti usnesení přípustná pouze v rozsahu, v němž je žádáno o stažení dědického osvědčení.

§ 35 Internationales Erbrechtsverfahrensgesetz (zákon o mezinárodních dědických řízeních):

(1) Pokud nařízení (EU) č. 650/2012 a ustanovení tohoto oddílu nestanoví jinak, použije se Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (zákon o řízeních v rodinných věcech a soudní pravomoci v nesporných řízeních).

§ 39 Internationales Erbrechtsverfahrensgesetz (zákon o mezinárodních dědických řízeních):

(1) 1 Jsou-li splněny podmínky pro vydání evropského dědického osvědčení, rozhodne soud vydáním prvopisu evropského dědického osvědčení. 2 Jsou-li splněny podmínky pro vydání ověřeného opisu nebo pro prodloužení platnosti ověřeného opisu, rozhodne soud vydáním ověřeného opisu nebo prodloužením platnosti ověřeného opisu. 3 V ostatních případech soud rozhoduje usnesením.

(2) Pro vydání evropského dědického osvědčení a vydání ověřeného opisu se použije formulář podle čl. 67 odst. 1 druhé věty ve spojení s čl. 81 odst. 2 nařízení (EU) č. 650/2012.

Německá judikatura k čl. 67 odst. 1 druhému pododstavci písm. a) nařízení č. 650/2012

Oberlandesgericht Stuttgart (Vrchní zemský soud ve Stuttgartu), usnesení ze dne 15. prosince 2020, 8 W 342/20, [OMISSIS] ECLI:DE:OLGSTUT:2020:1215.8W342.20.00

Řízení předcházející výše uvedenému rozhodnutí: Amtsgericht Stuttgart (okresní soud ve Stuttgartu), usnesení ze dne 10. srpna 2020, 30 VI 665/19, [OMISSIS] ECLI:DE:AGSTUTT:2020:0810.30VI665.19.00

III. Důvody předložení předběžné otázky

1. K předběžné otázce a)

Řízení závisí na výkladu čl. 67 odst. 1 druhém pododstavci písm. a) nařízení č. 650/2012. Účastníci 2–4 vznesli námitky proti návrhu účastnice 1. Tyto námitky byly přezkoumány a věc je do té míry zralá k rozhodnutí, že soud dospěl k závěru, že účastnice 1 je jedinou dědičkou zůstavitele. Jsou tedy splněny podmínky podle [čl.] 67 odst. 1 prvního pododstavce k vydání evropského

dědického osvědčení. Toto osvědčení ale není možné vydat, pokud [čl.] 67 odst. 1 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 650/2012 musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje i na námitky, které byly vzneseny v rámci postupu, v němž se vydává evropské dědické osvědčení.

Takovýto výklad by vydání evropského dědického osvědčení zabránil, protože námitky byly v rámci tohoto postupu vzneseny.

2. K předběžné otázce b)

Právní zástupce účastnice 1 oznámil, že v případě přerušení řízení podá návrh na vydání dědického osvědčení [německého]. V tomto případě musí být námitky přezkoumány podle vnitrostátního práva. Pokud byly námitky přezkoumány v řízení o vydání dědického osvědčení, vyvstává otázka, zda následně ještě vůbec existují námitky podle čl. 67 odst. 1 druhého pododstavce písm. a) nařízení č. 650/2012 nebo zda o nich již bylo rozhodnuto a musí být vydáno evropské dědické osvědčení.

3. K předběžné otázce c)

V ostatním nebyly námitky účastníků 2–4 opodstatněné, takže soud má za to, že je o věci možné rozhodnout i bez formálního dokazování. Vydání evropského dědického osvědčení tedy závisí na tom, zda se čl. 67 odst. 1 druhý pododstavec písm. a) nařízení č. 650/2012 vztahuje i na tyto námitky.

4. K předběžné otázce d)

Musí-li soud již od počátku námitky přezkoumat, pak vyvstává otázka, kde to musí být uvedeno. Pro vydání evropského dědického osvědčení musí být použit formulář podle čl. 67 odst. 1 druhé věty nařízení č. 650/2012 ve spojení s jeho čl. 81 odst. 2. Tento formulář obsahuje toto ustanovení:

Orgán potvrzuje, že učinil veškeré kroky nezbytné k tomu, aby všechny oprávněné osoby byly informovány o žádosti o osvědčení a že v době vydání osvědčení nebyly oprávněnými osobami napadeny žádné prvky v něm obsažené.

Vyvstává otázka, kde musí být uvedeno, že byly uplatněny námitky, které ale byly zamítnuty. Důvodem této otázky je, že procesní právo nestanoví žádné průvodní usnesení k vydání evropského dědického osvědčení.

IV. Důvody, pro které má předkládající soud pochybnosti o výkladu čl. 67 odst. 1 druhého pododstavce písm. a) nařízení č. 650/2012

O výklad čl. 67 odst. 1 druhého pododstavce písm. a) nařízení č. 650/2012 se v Německu vedou spory. Na jedné straně je zastáván názor, že nařízení č. 650/2012 stanoví konsensuální řízení. V článku 67 odst. 1 druhém pododstavci

písm. a) nařízení č. 650/2012 jsou proto myšleny námitky, které byly uplatněny v rámci samotného postupu, v němž se vydává [evropské] dědické osvědčení [OMISSIS] [literatura]. Hlavním důvodem je, že procesní právo v nařízení č. 650/2012 nepřipouští sporné řízení. Jedná se o nesporné řízení, ve kterém není vydáváno sporné rozhodnutí.

Podle jiného názoru může soud námitky sám přezkoumat [OMISSIS]. Míněny jsou pouze námitky, které byly uplatněny v jiném řízení. To odpovídá rovněž čl. 67 odst. 1 druhému pododstavci písm. b) nařízení č. 650/2012. Článek 66 odst. 1 druhá věta nařízení č. 650/2012 stanoví rovněž zásadu šetření z úřední povinnosti, pokud to stanoví vnitrostátní právo, jako v Německu § 26 FamFG.

Oberlandesgericht Stuttgart (Vrchní zemský soud ve Stuttgartu), usnesení ze dne 15. prosince 2020, 8 W 342/20, [OMISSIS] ECLI:DE:OLGSTUT:2020:1215.8W342.20.00 rozhodl, že je nutno provést sporné řízení. Připustil přitom kasační opravný prostředek, protože tato otázka má zásadní význam a nejvyšší soud o ní dosud nerozhodoval. V literatuře bylo toto rozhodnutí kritizováno v tom smyslu, že Oberlandesgericht Stuttgart (Vrchní zemský soud ve Stuttgartu) nepředložil tuto výkladovou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie [OMISSIS]. Kasační opravný prostředek nebyl podán, proto se řízení nedostalo k Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr), který by byl povinen předložit žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 267 odst. 3 SFEU.

Právní zástupce účastnice 1 uvedl, že pokud musí být odpověď na předběžnou otázku a) kladná, mohla by vzniknout situace, že skutečnému dědici nemůže být vydáno vůbec žádné evropské dědické osvědčení. V literatuře je naproti tomu zastáván názor, že námitky může přezkoumat přinejmenším soud rozhodující o opravném prostředku, mezi vydávajícím orgánem a tímto soudem (článek 72 nařízení č. 650/2012) proto platí různá kritéria přezkumu. [OMISSIS]. Dále je zvažováno, že evropské dědické osvědčení musí být vydáno, pokud byly námitky přezkoumány již v jiném řízení [OMISSIS]. To by mohlo být řízení o vydání dědického osvědčení podle německého práva, což je předmětem předběžné otázky b), protože v německém řízení o vydání dědického osvědčení mohou být námitky přezkoumány a šetřeny z úřední povinnosti.

Pro zamezení neúnosným důsledkům je v literatuře navrhováno, aby nebylo přihlíženo k zneužívajícím námitkám [OMISSIS]. To je předmětem předběžné otázky c). V tomto řízení nejsou námitky zneužívající, ale natolik neopodstatněné, že jejich formální dokazování není nezbytné.

Poučení o opravných prostředcích:

[OMISSIS]